

Степан Борщ

Тернопільський національний економічний університет

УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИМСТВ

Явище конкуренції складає одну з основних тенденцій розвитку ринкового середовища. В наш час термін «конкурентоспроможність» став все частіше використовуватися в науковій літературі. Проблематика конкурентоспроможності займає одне з центральних місць в економічному аналізі різних видів господарської діяльності різних суб'єктів.

Конкурентоспроможність характеризує можливість і динаміку пристосування підприємств до умов ринкової конкуренції. Поняття конкурентоспроможності підприємства дуже багатогранне і важливе, воно безпосередньо пов'язане з реальною побудовою систем управління діяльністю підприємств, галузей, окремого товаровиробника або продукції, економіки держави в цілому та поєднує поведінку економічних агентів в конкурентному середовищі [1].

Поняття конкурентоспроможності аграрних підприємств набагато складніше і трактується неоднозначно, зокрема – це здатність суб'єктів економічної діяльності аграрної сфери пристосовуватись до нових умов господарювання використовувати свої конкурентні переваги і перемагати в конкурентній боротьбі на ринках сільськогосподарської продукції та послуг, максимально ефективно використовувати земельні ресурси, якомога повніше задовольняти потреби покупця шляхом аналізу структури ринку і гнучко реагувати на зміну його кон'юктури. Проте забезпечення конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств не обмежується використанням тільки земельних ресурсів. Специфіка сільськогосподарського виробництва полягає у значній залежності від погодних умов, природних ресурсів, тривалим циклом виробництва, та ін. Конкурентоспроможність сільськогосподарських підприємств має характерні особливості пов'язані із: а) специфікою сільського господарства як виду економічної діяльності; б) значним рівнем конкуренції у середовищі сільськогосподарських товаровиробників; в) значною кількістю та різноманітністю виробників (підприємств). У загальному вигляді конкурентоспроможність сільськогосподарського підприємства [2].

На наш погляд, конкурентоспроможність аграрних підприємств – це не тільки можливість ефективного використання стратегічного потенціалу, а також здатність підприємства швидко реагувати на зміни потреб споживачів, здатність до адекватних дій на нововведення конкурентів, чого можна досягти лише шляхом створення механізму стратегічного управління конкурентоспроможністю.

Також слід звернути увагу на фактори, що впливають на конкурентоспроможність підприємства. В економічній літературі існує різна класифікація факторів конкурентоспроможності в залежності від ознак їх розподілу.

Фактори – це ті явища і процеси виробничо-господарської діяльності підприємства і соціально-економічного життя суспільства, які викликають зміну абсолютної і відносної величини витрат на виробництво, а в результаті зміну рівня конкурентоспроможності самого підприємства. Вони можуть впливати як у бік підвищення конкурентоспроможності підприємства, так і у бік зменшення. Але наявності самих факторів недостатньо для забезпечення конкурентоспроможності. Здобуття конкурентної переваги на основі факторів залежить від того, наскільки ефективно вони використовуються і де, в якій галузі, вони застосовуються [3].

Отже, конкурентоспроможність підприємства є складним і багатоплановим поняттям, яке необхідно розглядати як з технічних, так і з економічних позицій.

Конкурентоспроможність має ендогенне походження і являє собою поняття яке стосується лише діючих учасників ринку, для адекватного віддзеркалення яких повинен використовуватися цілий комплекс показників. У різних літературних джерелах пропонується безліч визначень конкурентоспроможності підприємства. Узагальнивши підходи науковців стосовно трактування цієї категорії, доцільним є виділення не менше ніж трьох базових підходів до сутності конкурентоспроможності підприємств. Кожне трактування цього поняття доповнює одне одного і визначає конкурентоспроможність як комплексну характеристику суб'єкта, яка зумовлюється системою використання власних конкурентних переваг і дає можливість пристосовуватись до змін зовнішнього та внутрішнього середовища з метою забезпечення виконання зобов'язань перед іншими суб'єктами господарювання та підтримання прибутковості. Категорія конкурентоспроможності підприємства є однією із важливих економічних характеристик і вагомим чинником рівня міцності економічного стану підприємства.

Література

1. Россіхіна О.Є. Основні фактори конкурентоспроможності підприємства / О.Є. Россіхіна. // Держава та регіони. – 2010. – № 2. – С. 184-187.
2. Малік М.Й. Конкурентоспроможність аграрних підприємств: методологія і механізми : / М. Й. Малік, О. А. Нужна. – К. : ННЦ "ІАЕ", 2007. – 270 с.
3. Довідник менеджера по управлінню конкурентоспроможністю для магістрів усіх форм навчання / [укл.: А.Д. Дудник]. – К.: КНЕУ, 1999. – 60 с.

Олег Брезецький

Тернопільський національний економічний університет

ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ВИКОРИСТАННЯ ЛІСОВИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ

Лісові ресурси займають одне з вагомих місць серед ресурсної бази економіки нашої держави. Україна відноситься до лісодефіцитних країн, що пояснюється відсутністю значних лісових запасів, які виступають базою для розвитку лісової галузі, разом з тим вони володіють значними корисними властивостями (водоохоронними, захисними, кліматично-регулятивними, санаторно-гігієнічними, оздоровчими).

Відповідно до даних Державного агентства лісових ресурсів України, загальні площі лісового фонду України становить майже 10 млн. га, у тому числі покриті лісовими насадженнями – 8,6 млн. га. Лісистість становить тільки 14,3 %, що є набагато меншою, ніж лісистість інших розвинених держав (Болгарія – 34,4 %, США – 32,7 %, Німеччина – 29 %, Польща – 28,7 %, Румунія – 28,1 %, Франція – 27,8 %, Угорщина – 18 %,) [1]. Деревинні запаси в Україні становлять 1,3 млрд. м³. Різноманітність розташування лісових ресурсів відбувається різноманітні природні умови, однак в більшій мірі через вплив господарської діяльності, наслідком чого відбулося їх знищення.

Основними проблемами забезпеченості лісопромислового комплексу є мала лісистість території нашої держави, невеликі запаси стиглого та перестійного лісу, а також невелика продуктивність існуючих лісів. Наслідком чого створюються труднощі у забезпеченості лісопромислового комплексу вітчизняною сировиною, а суспільство – кінцевим продуктом з деревини.

З метою успішного розв'язання даної задачі виникає необхідність розробки національної довгострокової програми підвищення ефективності відтворення